

DOROTA SIWECKA
Uniwersytet Wrocławski

Konferencja Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytetu Wrocławskiego „Funkcje bibliotek dawniej i dziś”
(Wrocław, 22–23 listopada 2017)

Rozwój technologiczny i przeobrażenia społeczeństwa dokonujące się pod jego wpływem oddziałują również na zmiany w funkcjonowaniu bibliotek. Celem dorocznej konferencji organizowanej przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego było podjęcie tematów oscylujących wokół problemów bibliotek różnych typów, zachodzących w nich procesów oraz wizerunku bibliotekarzy — zarówno w przeszłości, jak i współcześnie.

Otwarcie konferencji zainaugurował prof. dr hab. Jan Burdkiewicz, prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego do spraw współpracy z zagranicą i projektów międzynarodowych. Owocnych obrad życzyli również prof. dr hab. Marcin Cieński oraz dr hab., prof. Uniwersytetu Wrocławskiego Bożena Koredczuk. Po raz piąty spotkanie rozpoczęło się od wręczenia nagród w Konkursie „Studenci projektują”, w ramach którego studenci tworzą projekty materiałów konferencyjnych. Pierwszą nagrodę otrzymała w tym roku pani Agata Bajorska, absolwentka publikowania cyfrowego i sieciowego.

W trakcie pierwszej sesji plenarnej, prowadzonej przez dr hab. Bożenę Koredczuk, miały miejsce trzy wystąpienia: dr hab. Anny Grucy (Uniwersytet Jagielloński) — *Biblioteki dla ludu na przełomie XIX i XX wieku a środowiska akademickie*, dr hab. Moniki Olczak-Kardas (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) — *Czasopisma księgarskie o bibliotekach dwudziestolecia międzywojennego (na wybranych przykładach)* opisujący sposób postrzegania bibliotek przez środowisko księgarskie oraz obraz bibliotek, jaki wyłania się z analizy zawartości „Przeglądu Księgarskiego” w latach 1918–1939. Pierwszą część sesji plenarnej zakończyło wystąpienie dr hab. Krzysztofa Walczaka (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu) — *Skrypt „Prowadzenie biblioteki i konserwacja książki w obozie żołnierskim” jako przykład działalności instrukcyjno-metodycznej polskiego bibliotekarstwa w czasie II wojny światowej*, w trakcie którego autor przybliżył

rolę działalności kulturalno-oświatowej bibliotek w obozach żołnierskich. Po przerwie zaprezentowano jeszcze trzy referaty. Doktor Agnieszka Chamera-Nowak (Uniwersytet Warszawski) omówiła zagadnienia związane z *Bibliotekami związków zawodowych w latach 50. XX wieku w świetle dokumentów Centralnego Urzędu Wydawnictw Przemysłu Graficznego i Księgarstwa*. Doktor Mikołaj Ochmański (Uniwersytet Warszawski) przedstawił wyniki badań poświęconych wizerunkowi *Bibliotek i bibliotekarzy w opiniach użytkowników wybranych forów internetowych* (gazeta.pl oraz kafeteria.pl w latach 2016–2017) w obszarach pracy bibliotek, dostępu do materiałów, biblioteki jako trzeciego miejsca (według socjologicznej teorii Raya Oldenburga „trzecie miejsce” to naturalna przestrzeń, w której spędza się czas wolny od pracy i obowiązków domowych), postrzegania bibliotekarek (także stereotypowego) oraz znaczenia terapeutycznego bibliotek. Ostatnie wystąpienie sesji plenarnej mgr Barbary Morawiec (Biblioteka Narodowa) — *OMNIS — przyszłość e-usług bibliotecznych* — wywołało najwięcej emocji i przyczyniło się do ożywionej reakcji widowni. Niestety po serii pytań o szczegóły dotyczące nowego projektu Biblioteki Narodowej nie uzyskano wyczerpujących odpowiedzi.

Kolejne wystąpienia zostały podzielone na dwie równoległe sesje. Sesja druga zatytułowana „Z dziejów bibliotek i ich funkcji”, której przewodniczył prof. Ryszard Nowicki (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), obejmowała cztery wystąpienia: mgr Kingi Brzozowskiej (Uniwersytet Wrocławski) — *Średniowieczna książka rękopiśmienna w zbiorach krakowskich bibliotek naukowych i kościelnych. Analiza bibliologiczna zasobu*, dr Agnieszki Łuszkak (Uniwersytet Wrocławski) — *Obraz powojennego bibliotekarstwa w Czechosłowacji na łamach czasopism fachowych*, Aleksandry Więk (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) — *Działalność kulturotwórcza w bibliotece akademickiej z doświadczeń Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie* oraz dr. Pawła Biernackiego (Uniwersytet Wrocławski) — *Żywe biblioteki — literacki topos i współczesna praktyka*.

Równoległą sesję trzecią poświęcono zagadnieniom „Procesów bibliotecznych i usług”. Przewodniczący sesji, dr Andrzej Buck (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida w Zielonej Górze), zapowiedział w jej trakcie referaty Moniki Wachowicz — *Funkcje i zadania bibliotek pedagogicznych w XXI wieku na przykładzie Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Łodzi*, mgr. Leszka Śnieżko (Centrum NUKAT) — *Nowe zadania katalogów centralnych — katalog NUKAT po 15 latach istnienia*, mgr Bernadetty Gągulskiej (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) — *Gromadzenie kolekcji czasopism w bibliotece akademickiej — współczesne wyzwania* oraz dr. hab. Bogdana Hojdisa (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) — *Informatyzacja oraz rozwój usług elektronicznych w Bibliotece Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk — szanse i zagrożenia*.

Pierwszy dzień konferencji zakończyły kolejne dwie równoległe sesje: czwarta „Wizerunek biblioteki i bibliotekarza”, prowadzona przez dr hab. Anetę Firlej-Buzon (Uniwersytet Wrocławski) oraz piąta „Biblioteki wojskowe — specyfika zadań i funkcji”, prowadzona przez dr. hab. Krzysztofa Walczaka. W sesji czwartej pojawiły się takie wystąpienia, jak: *Postrzeganie zawodu bibliotekarza, czyli kilka słów o stereotypach* Katarzyny Żyrek (Uniwersytet Jagielloński); *Jeszcze o wizerunku biblioteki i bibliotekarza z perspektywy różnych popularnych mediów* Teresy Skibickiej (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy); *Jedna instytucja. Wiele pokoleń i perspektyw — bibliotekarz i biblioteka dawniej i dziś* mgr Jagody Nowak (Uniwersytet Jagielloński) oraz *Wpływ społeczny bibliotek publicznych — wyniki badań jakościowych i ilościowych* mgr Magdaleny Paul (Uniwersytet Warszawski). Poświęconą bibliotekom wojskowym sesja piąta pozwoliła na wysłuchanie referatów pracowników Centralnej Biblioteki Wojskowej: dr. Piotra Dobrowolskiego — *Funkcje i zadania bibliotek wojskowych*, mgr Karoliny Paćko i Katarzyny Stępnia — *Różnorodność zbiorów Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego — sposoby ich wykorzystania i promowania*, mgr. Jerzego Kunikowskiego — *Centralna Biblioteka Wojskowa jako Krajowe Centrum Dystrybucji Publikacji Naukowych* oraz mgr. Wojciecha Kulińskiego — *Centralna Biblioteka Wojskowa jako koproducent telewizyjnych filmów dokumentalnych*.

Drugi dzień konferencji według jej programu miał obejmować siedem wystąpień w dwóch sesjach (szóstej „Nowe funkcje, nowe odsłony bibliotek” oraz siódmej „Przestrzeń biblioteczna i jej znaczenie”). Ponieważ jednak część prelegentów nie mogła wystąpić, postanowiono połączyć obie sesje w jedną, której przewodniczył prof. Andrzej Mężyński. O *Zmianach w realizacji zadań Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu w okresie 70 lat jej istnienia* opowiedziała mgr Agnieszka Rogalińska (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu). Magister Ewa Hetman (Politechnika Lubelska) przedstawiła natomiast *Zmieniającą się rolę biblioteki w dokumentowaniu dorobku naukowego pracowników Politechniki Lubelskiej*, a dr Dorota Grabowska (Uniwersytet Warszawski) prześledziła *Zmieniające się zadania nauczycieli bibliotekarzy w świetle programów i podstaw programowych*. Doktor Rafał Werszler (Uniwersytet Wrocławski) w trakcie multimedialnej prezentacji obrazowo przedstawił *373 lata pionowego układania wolnych książek na półkach dolnośląskich bibliotek*. Ostatnią prelegentką była dr inż. Ewa Szczepankiewicz (Politechnika Wrocławska), która opowiedziała o *Wpływie nowoczesnych technologii na funkcje i aranżacje pomieszczeń bibliotek w celu poprawy ich dostosowania do potrzeb osób niesamodzielnych*. Największe zaciekawienie wywołała wśród słuchaczy informacja o papierze pęczniącym przystosowanym do drukowania obrazów w specjalnych wygrzewarkach. Pozwala on na oglądanie obrazów osobom niewidzącym.

Konferencji towarzyszyła wystawa o tym samym tytule, zorganizowana w czytelni Biblioteki Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa.